

РЕЦЕНЗІЇ

В. В. Луць,

академік НАПрН України, доктор юридичних наук,
професор, заслужений діяч науки і техніки України

ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ

Актуальність рецензованої монографії¹ зумовлена трансформаційними процесами в ринковій економіці України, необхідністю розвитку соціально орієнтованого бізнесу, перегляду механізму публічного регулювання відносин у сфері економіки.

Автори обґрунтовують необхідність виокремлення у межах системи права України нового правового утворення – адміністративно-господарського права, покликаного регулювати питання публічного регулювання господарської діяльності. Проте, цей процес має бути розпочатий насамперед з науково-теоретичної розробки відповідних правових конструкцій і передусім тих з них, які ще не знайшли свого вивчення у межах вітчизняної правової теорії. Мова йде про поступову трансформацію феномену адміністративно-господарського права у повноцінну галузь українського права.

Крім того, авторський колектив торкається ще одного досить дискусійного питання – проблематики співвідношення цивільного і господарського права. В результаті дослідження зроблений висновок про те, що відносини у сфері господарювання є частиною предмета регулювання цивільним законодавством України як нецивільні відносини та лише ті, які мають майновий характер. Зазначається, що такі майнові відносини за своєю суттю є комплексними, оскільки їх регулювання здійснюється не тільки господарським законодавством, але й цивільним шляхом їх додаткового врегулювання з підстав неврегульованості ГК України або іншими відповідними законами частини майнових відносин у сфері господарювання.

В монографії приділена увага правовому становищу учасників господарсько-правових відносин. Що стосується питання діяльності саморегулювних організацій, то нормативно-правове регулювання відносин за їх участю здійснено фрагментарно та непослідовно. Автори наполягають на необхідності спиратися на єдиний нормативно-правовий акт, що визначатиме лише принципи, порядок створення чи набуття статусу саморегулювальної організації, а також порядок прийняття саморегулювальною організацією норм саморегулювання. Проте, позитивним моментом є те, що визначені законодавцем принципи, на яких будується правовий статус саморегулювних організацій, у повній мірі відповідають засадам саморегулювання та можуть бути покладені в основу правового регулювання саморегулювних організацій як непідприємницьких товариств.

Досить актуальним є питання транскордонного банкрутства та неспроможності, оскільки участь України в міжнародній співпраці з даних питань дозволить надійно забезпечити інтереси як українських, так і закордонних кредиторів, які прийматимуть участь у міжнародному комерційному обігу. Наразі відбувається лише процес формування інституту транскордонного банкрутства в українському законодавстві. Основною перешкодою при цьому є застосування застарілих принципів правового регулювання, зокрема, взаємності. Крім того, постає необхідність зміни правового режиму визнання іноземних банкрутств.

В дослідженні також розкриваються окремі аспекти господарських зобов'язань, насамперед договірних та деліктних, а також переростання деліктного зобов'язання у господарсько-правову відповідальність.

Монографічне дослідження вирізняє глибина та аналітичність викладеного в ньому матеріалу, логічність наукових поглядів на запропоновану проблематику. Так, робота складається з передмови, розділів, присвячених господарсько-правовому регулюванню у сфері економіки, зокрема, поняттю та межах регулювання господарського права, методологічним підходам до співвідношення термінів «засади» та «принципи» у приватному праві, механізму та стадіям регулювання господарських пра-

¹ Господарсько-правове регулювання суспільних відносин в Україні: монографія / за ред. д.ю.н., проф. Р. Б. Шишки. – К.: «МП Леся», 2015. – 192 с.

вовідносин; правовому становищу окремих суб'єктів господарювання; транскордонному банкрутству та протидії недобросовісній конкуренції; господарським зобов'язанням.

Структура та зміст дослідження розкривають основні акценти дослідження, наголошується на тенденціях розвитку господарського права та господарських правовідносин.

Автори прагнули застосувати підхід, який умовно можна означити як принцип економії матеріалу, вибудувавши логічну, струнку систему правових знань, зорієнтувати читачів не на механічне запам'ятовування певного корпусу, а насамперед навчити їх логіці та прийомам правового мислення.

Робота авторського колективу під керівництвом професора Р.Б. Шишки свідчить про ґрунтовне опрацювання чинної нормативно-правової бази та спеціальної літератури із запропонованої проблематики. Джерельна база дослідження складає 261 найменування.

Авторами враховані останні зміни, що сталися в українському законодавстві, читачів зорієнтовано на таке пізнання правової реальності, яке відзначається системністю та послідовністю. Текст дослідження не переобтяжений деталізацією, матеріал добре продуманий і структурований довкола ключових проблем господарсько-правового регулювання суспільних відносин в Україні.

Все вищезазначене дає підстави для висновку, що рецензована монографія відповідає вимогам, які ставляться до написання робіт такого рівня. Дослідження є значущим не лише у пізнавальному, але й у практичному відношенні.

Також, варто зазначити, що ця монографія викличе зацікавленість не тільки у професійних науковців, але й у аспірантів, студентів та всіх, хто цікавиться проблематикою господарського права.